



‘De lat voor toepassing van

Waarschijnlijk als eerste in Nederland heeft loonwerker Christel Thijssen een spitmachine uitgerust met plasticlegger, om volgens de nieuwe regels metamnatrium te kunnen inwerken. „Technisch kan alles. Maar het wordt nu wel vreselijk duur en onpraktisch. Dat schaadt de sector. Wij zijn topsporters, maar de lat ligt nu echt te hoog.”

Stel, je bent net voor jezelf begonnen en je werk wordt verboden. Het overkwam Christel Thijssen, die als eenmansloonbedrijf gespecialiseerd is in grondontsmetting. Vanuit Brabant streek hij in 2011 neer in het Friese Nieuwenhorne, om daar voor zichzelf te beginnen. Hij had een vliegende start. In de eerste jaren ontsmette hij tussen de 200 en 350 hectare per jaar, hoofdzakelijk voor bloembollen- en pootaardappeltelers. Ook dit voorjaar liepen de zaken goed. Tot op 28 mei van dit jaar — met onmiddellijke ingang — het gebruik van metamnatium (Monam) werd verboden, in verband met de veiligheid. Hoewel er al geruchten rondgingen, kwam het als een verrassing. „Gelukkig doe ik er dingen naast, zoals het maken van scans met de Veris-bodemscanner. Ook heb ik een groeiende groep klanten voor normaal spitwerk en biofumigatie. Maar dat compenseert mijn andere werk niet. Ik werk veel samen met telers die hun nek uitsteken om biofumigatie tot een succes te maken. We boeken goede resultaten, maar het bestrijdende effect ervan valt ook wel eens tegen. Zo eerlijk moet je ook zijn. En inundatie (het tijdelijk onder water zetten van land, red.) is ook lang niet altijd mogelijk. Er is een hoop blabla over groene alternatieven, maar er is op dit moment simpelweg geen goed alternatief voor Monam.“

Sinds eind augustus is metamnatium weer toegelaten, maar nu onder enkele beperkende voorwaarden: het ontsmette oppervlak mag niet groter zijn dan 1 hectare, de afstand tussen behandelde velden en tot woningen moet minimaal 150 meter zijn en de behandelde grond moet direct worden afgedekt met een speciaal folie (Virtually Impermeabel Film, VIF). Die maatregelen gaan veel te ver, vindt Thijssen. „De 150-meterbuffer is niet goed onderbouwd en gaat uit van dagenlange blootstelling aan piekconcentraties. Dat is geen reëel uitgangspunt. Hetzelfde geldt voor de afdekplicht. Dat zijn maatregelen die niet op basis van feiten zijn genomen. Het gaat uit van

een situatie waarin er maar wat aangerommeld wordt.

Wij kunnen het ontsmetten van grond tegenwoordig heel precies uitvoeren. We werken met GPS, automatische dopafsluiters, we gebruiken 1.000-litervaten die niet meer open hoeven. Er is een handjevol specialisten overgebleven, die dit werk heel professioneel doen. Het is topsport geworden. Maar nu kunnen we even niet meer over de lat heen springen. En dat is niet alleen vervelend voor ons. De huidige situatie vormt een serieuze bedreiging voor een aantal hoogwaardige teelten, met een enorme industrie eromheen die daar van afhankelijk is, zoals mechanisatiebedrijven en vervoerders.“

De kosten voor telers gaan flink oplopen, voorziet Thijssen. Behalve het verlies aan teeltoppervlak, worden de kosten voor chemische grondontsmetting flink hoger. Nu liggen de kosten nog onder de 1.000 euro per hectare, inclusief het middel. Met de verplichting om folie te leggen, kan dat bedrag oplopen tot meer dan 2.500 euro, blijkt uit ruwe berekeningen die hij gemaakt heeft. „Ik moet er een mannetje bij hebben die helpt met het vastleggen van het folie, het folie zelf is duur, ik heb een aangepaste machine nodig en de te behandelen oppervlaktes worden kleiner.“

Vermoedelijk als eerste loonwerker in Nederland heeft Thijssen geïnvesteerd in een nieuwe ontsmettingscombinatie. De Italiaanse folielegger, die hij heeft gekocht, is eind september afgeleverd. „Als ik nu niet investeer, is dat de doodsteek voor mijn bedrijf. Ik leg ook veel proefvelden aan voor bedrijven en onderzoeksinstellingen. Dus ik heb al een beetje werk voor de machine, maar mijn klandizie zal flink teruglopen.“

Thijssen heeft uitgezocht hoe hij binnen de nieuwe regels toch zo praktisch mogelijk kan werken. Het aansluitend leggen van de VIF-folie is bijna onmogelijk. „Je kunt het aan elkaar lijmen, maar dat is veel werk en lastig te doen in het stof. Bovendien heb je er dan continu

mensen in een maanmannetjespak bij lopen. Dat lijkt me niet goed voor het imago van de sector. Bovendien: waar moet het regenwater heen? Het folie is nagenoeg waterdicht en moet 14 dagen blijven liggen. Wat we willen gaan doen, is een werkgang overslaan. Dan hoef je het plastic alleen aan de uiteinden vast te leggen. Na 14 dagen komen we dan terug om dat op te ruimen en gaan we de stroken behandelen die we eerder hebben overgeslagen.“ Het is heel omslachtig, vindt Thijssen, maar met deze zebra-padmethode kan hij toch nog 2 hectare aan een stuk ontsmetten.

Is hij zelf wel eens bang voor zijn gezondheid? „Nee, nooit. We nemen zoveel voorzorgsmaatregelen dat de risico's gewoon heel klein zijn. Daar ben ik van overtuigd. Mijn zontje rijdt ook wel eens een rondje mee op de trekker. Daar heb ik geen naar gevoel bij, anders zou ik dat echt niet doen. Maar je moet wel secuur werken. Als de grond te droog is of te nat, moet je stoppen. Daar zit natuurlijk wel eens een spanningsveld, want het werk moet ook af. Maar een goede toepasser zoekt geen compromis en weet ook zijn klanten daar van te overtuigen.

Ik wil niet alleen in de verdediging schieten. Dat heeft ook geen zin. De hele chemische gewasbescherming ligt op het ogenblik onder een vergrootglas. Daar moet je niet te lichtzinnig over doen. Ik snap de gevoeligheden en ik ben vóór het aanleggen van buffers met akkerranden of het mijden van bepaalde percelen. En zodra er goede en betrouwbare alternatieven zijn, kan ik me best voorstellen dat we afscheid nemen van Monam. Maar ik word wel moe van mensen die gewasbescherming afschilderen als een soort gifaanslag op de omgeving. Als er nou zo veel angst is voor de gezondheid, laten we dan de gezondheid van de toepassers maar testen. Wij werken er tenslotte alle dagen in. Als het schadelijk is, zou je dat toch bij ons moeten kunnen zien. Ik zou er graag aan meewerken. Persoonlijk ben ik eerder bang dat er straks een stuk folie op de A7 waait.“ ■

Monam ligt nu te hoog'

*„Laat gezondheid
toepassers
onderzoeken“*

Uitgesproken

In de rubriek Uitgesproken komen mensen aan het woord met een uitgesproken opvatting, mening of visie over zaken die in de akkerbouwsector spelen. Het doel is een podium te bieden voor nieuwe visies, krachtige pleidooien, opmerkelijke drijfveren, wringende ergernissen en andere zaken die de akkerbouw 'in het hoofd en in het hart' raken. Wilt u zich ook een keer uitspreken? Mail de redactie via redactie@akker magazine.nl en wij nemen contact met u op.